ZAAK 26-66

Arrest van het Hof van 14 juni 1967 [1]

Samenvatting

1. *Handelingen van een instelling — Beschikking van de Hoge Autoriteit — Motivering — Criteria*
   (E.G.K.S.-Verdrag, art. 15)

2. *Gemeenschappelijke financiële voorzieningen — Schrootverevening — Eigen omloopschroot — Begrip*
   (E.G.K.S.-Verdrag, art. 53)

3. *Proceskosten — Compensatie — Bijzondere redenen*
   (Reglement voor de procesvoering, art. 69, § 2)

1. In de redenen waarmee een beschikking wordt omkleed dienen de wezenlijke elementen der gedachtengang van de Hoge Autoriteit te worden weergegeven op een wijze die zowel het Hof als de belanghebbenden in de gelegenheid stelt te beoordelen of de voorschriften juist zijn toegepast.
   Vgl. Samenvatting no. 1, arrest 36-64, Jurisprudentie, Deel XI, blz. 434.

2. Eigen omloopschroot is het schroot hetwelk niet onder bezwarende titel werd verkregen en dat door de onderneming, voor wier rekening de produktieactiviteit waarbij het ontstond werd uitgeoefend, wordt wedergebruikt.
   Vgl. Samenvatting no. 1, arrest 50-65, Jurisprudentie, Deel XII, blz. 212.

3. Wanneer door verweerster gegeven regels zijn geredigeerd op een wijze welke aanleiding kan geven tot misverstand, levert zulks een bijzondere reden op tot compensatie van kosten.
   Vgl. Samenvatting no. 3, arrest 14-63, Jurisprudentie, Deel IX, blz. 749.

In de zaak 26-66 :

NAAMLOZE VENNOOTSCHAP KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE HOOGOVENS EN STAALFABRIEKEN,

gevestigd te IJmuiden (gemeente Velsen),

1 — Procestaal : Nederlands.

vertegenwoordigd door P.R. Bentz van den Berg, lid van de raad van bestuur,
bijgestaan door Mr. J. Mertens de Wilmars, advocaat te Antwerpen, Jan van Rijswijcklaan 192,
te dezen domicilie gekozen hebbende ten kantore van Mr. E. Arendt, advocaat bij het Gerechtshof te Luxemburg, 6, Willy Goergenstraat,

verzoekster,

tegen

HOGE AUTORITEIT VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR KOLEN EN STAAL,

vertegenwoordigd door Mr. B. van der Esch, juridisch adviseur bij de Hoge Autoriteit, als gemachtigde,
te dezen domicilie gekozen hebbende ten kantore van de Hoge Autoriteit te Luxemburg, 2, Place de Metz,

verweerster,

betreffende de vordering tot nietigverklaring van de beschikking van 20 juli 1966, waarbij aan verzoekster de verplichting is opgelegd ten behoeve van de vereveningsvoorziening voor ingevoerd schroot te betalen een bedrag van Fl 589.912,42,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt :

Ch. L. Hammes, President,
A. Trabucchi (Rapporteur) en R. Monaco, Kamerpresidenten,
L. Delvaux, A.M. Donner, R. Lecourt en W. Strauß, Rechters,
Advocaat-Generaal : K. Roemer,
Griffier : A. Van Houtte,

het volgende

ARREST

I — De aan het geding ten grondslag liggende feiten

Overwegende, dat deze feiten als volgt kunnen worden samengevat:

Het litigieuze bedrag heeft betrekking op het staal, hetwelk derden aan de vennootschap Breedband dan wel aan het Nederlands Verkoopkantoor voor Walserijprodukten (N.V.W.) hebben verstrekt ten einde dit in loondienst te doen uitwalsen tot rollen. Hiertoe zijn twee achtereenvolgende produktiehandelingen nodig, namelijk het uitwalsen van de blokken tot plakken en vervolgens van de plakken tot rollen.

In de onderneming van Breedband wordt uitsluitend de laatste produktiehandeling uitgevoerd, terwijl de eerstgenoemde handeling door verzoekster wordt verricht. In de contracten, gesloten tussen Breedband of het N.V.W. enerzijds en de ondernemingen voor wier rekening de walswerkzaamheden plaatsvinden anderzijds, werd bepaald, dat het bij de uitvoering van die overeenkomsten gevallen schroot eigendom zou worden respectievelijk van Breedband en het N.V.W., tegen betaling hetzij van de dagprijs op de Nederlandse binnenlandse markt, hetzij van de op de Europese markt genoteerde prijs voor aankoopschroot. Het aldus in de blokwalserij van Hoogovens bij de verwerking van staal tot blokken verkregen schroot werd door deze onderneming weder gebruikt. De bij de beschikking van 20 juli 1966 opgelegde vereveningsbijdragen betreft dit schroot.

Het onderhavige beroep is gericht tegen voornoemde beschikking, waarin het litigieuze schroot als aankoopschroot werd aangemerkt;

II — De conclusies van partijen

Overwegende dat *verzoekster* concludeert dat het den Hove behage:

„te vernietigen de beschikking van 20 juli 1966 aan verzoekster bij brief van 1 augustus 1966 toegezonden en door haar op 3 augustus 1966 ontvangen;
verzoekster akte te verlenen van haar aanbod haar stellingen met alle middelen rechtens te bewijzen;
de Hoge Autoriteit in elk geval in de kosten te veroordelen."

Overwegende dat *verweerster* concludeert dat het den Hove behage:

„het beroep van Hoogovens tot nietigverklaring van de ten aanzien van deze onderneming genomen individuele beschikking d.d. 20 juli 1966 af te wijzen;
Hoogovens in de kosten van het geding te veroordelen;"

III — De middelen en argumenten van partijen

Overwegende dat de middelen en argumenten van partijen als volgt kunnen worden samengevat:

A — *Ten aanzien van de ontvankelijkheid*

Verweerster betwist de ontvankelijkheid van het beroep niet;

B — *Ten principale*

Verzoekster doet haar beroep steunen op de volgende middelen: schending van wezenlijke vormvoorschriften en schending van het Verdrag alsmede van de basisbeschikkingen nopens de vereveningsvoorziening.

1. Het middel schending van wezenlijke vormvoorschriften

Verzoekster voert tegen de bestreden beschikking de grief aan dat daarin de tussen Breedband of het N.V.W. en derden gesloten loonwalscontracten niet nader zijn aangeduid. Bovendien zou de beschikking geen enkele mededeling bevatten omtrent de contractuele bepalingen krachtens welke de eigendom van het litigieuze schroot naar Hoogovens overging. Zodanige gegevens zouden echter onontbeerlijk zijn voor een goed begrip van de redenering op grond waarvan de Hoge Autoriteit in casu oordeelde, dat er inderdaad van eigendomsovergang sprake is.

Bovendien zou niet zijn aangeduid dat er ten aanzien van verzoekster geen enkel discriminerend effect te verwachten valt als gevolg van een ongelijke behandeling van andere schrootsoorten afkomstig van door derden vervaardigde produkten welke van de vereveningslast zijn vrijgesteld.

Verweerster antwoordt dat het niet nodig was in de beschikking de loonwalscontracten nader aan te duiden, daar verzoekster deze zelf bij schrijven van 20 december 1963 aan de Hoge Autoriteit had toegezonden. Evenmin was het noodzakelijk in bijzonderheden de contractuele bedingen te vermelden welke op het litigieuze schroot betrekking hebben, zoals bij voorbeeld de identiteit van de verkoper, enzovoort, daar voor het opleggen van de bijdrageplicht slechts de omstandigheid beslissend is dat het schroot bij verzoekster tegen vergoeding is achtergebleven. Dit enkele feit doet de verplichting tot het voldoen der bijdragen ontstaan. Andere, niet ter zake doende, feiten behoefden dan ook in de beschikking niet te worden gerelateerd.

Verzoekster repliceert dat in het verweerschrift de volgende, geheel nieuwe gronden zijn aangevoerd:

a) het litigieuze schroot is „concernschroot";

b) tussen Hoogovens en Breedband bestaat een loonwalsverband waarop de onder a) genoemde grond mede berust.

Deze overwegingen hadden — indien daaraan al enige betekenis toekwam — in de bestreden beschikking moeten worden opgenomen.

De onjuistheid van de overwegingen waarop de bestreden beschikking werd gebaseerd, zou voorts nog blijken uit het feit dat de Hoge Autoriteit in haar verweerschrift op het in de motivering der beschikking aangevoerde

argument dat slechts uit zelfvervaardigd staal afkomstig schroot als eigen omloopschroot mag worden beschouwd, terugkomt.

Verweerster beweert daarentegen dat alle door haar in de loop van het geding voorgedragen argumenten — ook al zou daarmede de weerlegging van nieuwe door verzoekster voorgedragen gronden beoogd zijn — met de oorspronkelijke motivering overeenstemmen. Zij ontkent bovendien op haar standpunt teruggekomen te zijn en verklaart, dat zij zich heeft bepaald tot het corrigeren ener onjuiste interpretatie welke verzoekster van een bepaalde passage in de bestreden beschikking heeft gegeven.

2. Het middel van beroep: schending van de basisbeschikkingen nopens de schrootverevening

Uit de verschillende over en weer naar aanleiding van dit middel aangevoerde argumenten blijkt van een fundamenteel meningsverschil tussen partijen ten aanzien van de vraag welke betekenis voor de definitie van het begrip eigen omloopschroot toekomt aan het feit dat de loonwalser schroot produceert en in zijn onderneming wedergebruikt. *Verzoekster* meent dat dit schroot als eigen omloopschroot van de heffing moet worden vrijgesteld en voert daartoe met name de volgende gronden aan:

a) De kwalificatie „eigen omloopschroot" ziet in hoofdzaak op schroot dat „het werkelijk produkt van eigen activiteit ener onderneming is", gelijk het heet in het arrest Esperance-Longdoz.

Het bedrijf van Hoogovens is zodanig georganiseerd dat door het zelf geproduceerde schroot in het produktieproces in te zetten, een rendementsverbetering wordt bewerkt in de zin van 's Hofs arrest in de gevoegde zaken 32 en 33-58 (Snupat).

Vanuit economisch oogpunt is het gebruik van het litigieuze schroot immers identiek met het gebruik van schroot gevallen bij walsing van door de onderneming zelf vervaardigd staal of van door haar gekocht staal.

Ook rechtens zijn volgens verweerster beide gevallen identiek met het verkrijgen van schroot hetwelk bij de walsing is afgevallen. Immers, zo stelt zij, wanneer een onderneming blokken koopt en deze walst, vormt de waarde van het bij die bewerking gewonnen schroot een deel van de koopprijs van het staal. Dit betekent, dat ook in de gevallen waarin de onderneming van verzoekster schroot produceert bij de bewerking van door haar gekocht staal, de Hoge Autoriteit van oordeel is dat de bestemming van het schroot contractueel geregeld is door een stilzwijgend beding krachtens hetwelk het afgevallen schroot tegen een bepaalde prijs wordt overgedragen.

Gezien de identiteit van deze opvatting met die welke verweerster ten aanzien van het litigieuze schroot verdedigt, zou het dan ook onlogisch zijn deze gevallen ongelijk te behandelen.

b) De technische en economische elementen waardoor het litigieuze schroot wordt gekarakteriseerd, verliezen niet aan betekenis door de aanwezigheid van contractuele rechtsbetrekkingen, welke immers volgens de rechtspraak van het Hof voor de toepassing van het vereveningsstelsel geenszins bepalend zijn.

Privaatrechtelijke rechtsbetrekkingen zouden slechts beslissend kunnen zijn indien de voor het ontstaan van „eigen omloopschroot" kenmerkende produktieorganisatie niet bestond. Wanneer deze organisatie, gelijk in casu, wèl aanwezig is, moet zij voor de belastbaarheid van dit schroot als de enige beslissende factor worden beschouwd; door privaatrechtelijke bedingen kan in dat geval eigen omloopschroot niet in aankoopschroot worden omgezet.

c) Doch, ook al zouden contractuele clausules zodanig effect in casu kunnen hebben, dan volgt hieruit nog niet dat het onderhavige schroot aankoopschroot zou zijn, want, zolang het nog niet was ontstaan, kon het niet tot voorwerp van rechtsbetrekkingen en derhalve evenmin van beschikkingshandelingen worden gemaakt. Doch, zodra het was geproduceerd, werd het eigendom van de Hoogovens en bleef dit tot het door die onderneming was verbruikt. Wanneer in de beschikking dan ook wordt gesteld dat het litigieuze schroot aan Hoogovens werd afgestaan, dan is dit zowel feitelijk als rechtens onjuist.

Verzoekster betoogt voorts dat de loonwalser zijn bedrijf en dus eveneens de produktie van het schroot hetwelk bij deze walswerkzaamheden afvalt voor eigen rekening en risico uitoefent, daar de prijs voor deze werkzaamheden vooraf wordt overeengekomen en er derhalve geen rekening meer kan worden gehouden met eventuele wijzigingen in de aanvankelijk geraamde kosten.

Verweerster daarentegen meent dat deze technische en economische factoren gezien moeten worden in verband met de rechtsbetrekkingen op het tijdstip van de produktie van het schroot en in het bijzonder met de werkzaamheden waardoor het ontstond en de wijze van eigendomsverkrijging door de loonwalser. In het onderhavige geval ontkwam verzoekster slechts krachtens een stilzwijgende of uitdrukkelijke overeenkomst en tegen betaling van een bepaalde prijs aan de verplichting tot teruggave van het afgevallen schroot aan de opdrachtgever. Deze omstandigheid zou reeds voldoende grond opleveren om het litigieuze schroot als aankoopschroot te beschouwen.

Verweerster voert voorts nog aan :

a) De interne economische functie van het wedergebruik van schroot is op zichzelf niet beslissend voor de vraag of er van eigen omloopschroot of aankoopschroot sprake is. Het Hof ziet de „ratio legis" voor de vrijstelling van schroot in het vermijden van nieuwe contributieheffingen op schroot dat ontstaan is uit afval waarover dezelfde verbruiker reeds eenmaal de heffing heeft voldaan (Jurisprudentie, Deel V, blz. 328, eerste alinea).

Het is redelijk dat het bij de verwerking van aangekochte blokken gevallen schroot wordt vrijgesteld, daar de aankoopprijs van dit produkt mede de prijs omvat van het schroot waaruit die blokken zijn vervaardigd, vermeerderd met de betaalde contributie. Het zou dan ook niet billijk zijn het door de koper van die blokken geproduceerd schroot opnieuw te belasten. Daarentegen houdt de voor het loonwalsen bedongen prijs normaliter geens-

zins verband met de kostprijs van de uit te walsen blokken; in het algemeen wordt de bijdrage dan ook niet op de loonwalser afgewenteld, zodat er voor wat de vereveningsbijdrage betreft, een duidelijk verschil bestaat tussen het verwerken van aangekochte staalblokken en het loonwalsen.

Met andere woorden, het is voor de vrijstelling van essentieel belang dat de rendementsverbetering verkregen werd op basis van schroot waarover reeds contributie is betaald. Het industriële criterium van het verkrijgen van schroot in het bedrijf van de gebruiker kan niet boven deze, voor de vrijstelling van eigen omloopschroot beslissende, „ratio legis" prevaleren.

b) Het feit dat het Hof het uitgesloten oordeelt dat „de werkelijke gang van zaken" met betrekking tot het schroot door civielrechtelijke betrekkingen wordt gewijzigd, wil nog niet zeggen dat deze betrekkingen in dit opzicht iedere betekenis missen. Door aan deze rechtsverhoudingen een bepalende werking te ontzeggen, heeft het Hof slechts willen verhinderen dat de heffingsplichtigen zich door juridische kunstgrepen aan hun verplichtingen onttrekken.

Evenmin mag worden voorbijgezien dat in het verevenigsstelsel het begrip „aankoopschroot" de regel vormt en het begrip „eigen omloopschroot" de uitzondering. Bijgevolg kan het vaststellen van de kenmerken voor aankoopschroot niet afhankelijk worden gemaakt van het ontbreken van alle kenmerken van het eigen omloopschroot.

c) De omstandigheid dat het litigieuze schroot ten tijde van het aangaan der loonwalscontracten nog niet bestond, sluit niet uit dat het tot voorwerp werd gemaakt van een rechtshandeling waarbij over een toekomstige zaak wordt beschikt.

Verweerster merkt bovendien op dat verzoekster de uitdrukking „voor zijn rekening" in geheel andere zin bezigt dan het Hof dit deed. In werkelijkheid is het zo dat wanneer de prijs eenmaal is vastgesteld, de loonwalser zijn werkzaamheden voor rekening van de opdrachtgever uitvoert.

Verzoekster repliceert, dat zij het schroot niet heeft betaald en dat zij daarvoor evenmin „in het kader der door de Hoge Autoriteit bedoelde contractuele rechtsbetrekkingen" een vergoeding heeft gegeven. Met name ontkent zij dat er tussen Hoogovens en Breedband een loonwalscontract tot stand is gekomen en dat Hoogovens partij zou zijn geweest bij zodanige overeenkomsten tussen Breedband of het N.V.W. enerzijds en de opdrachtgevers anderzijds, zij stelt dat op verweerster de bewijslast van het tegendeel rust.

Volgens *verweerster* is er geen enkel verder bewijs nodig om het litigieuze schroot als door Hoogovens aangekocht te beschouwen nu haar inspecteurs bij de controle van de periodieke afrekeningen tussen Hoogovens en Breedband hebben vastgesteld dat Breedband hiervoor werd gecrediteerd. Zij merkt nog op dat verzoekster dit feit nimmer heeft betwist en dat het op zichzelf reeds voldoende zowel het bestaan als de inhoud van een overeenkomst bewijst krachtens welke het onderhavige schroot bij Hoogovens is achtergebleven. Bovendien had Hoogovens in zijn brief van 25 april 1966 aan de Hoge Autoriteit gewaagd van „rechtsverhoudingen die ...

hebben bestaan ... en contractuele banden tussen ons en andere ondernemingen...".

Verweerster stelt bovendien dat, hetzij men aanneemt dat het schroot krachtens een overeenkomst met Breedband of het N.V.W. is achtergebleven, hetzij men het aandeel van Hoogovens in de uitvoering van de door Breedband of het N.V.W. met derden gesloten loonwalscontracten als een latere toetreding tot deze overeenkomsten interpreteert, het schroot toch in ieder geval als aankoopschroot moet worden aangemerkt, daar de identiteit van de verkoper ter zake niet beslissend is. Hetzelfde geldt voor de vaststelling van het ogenblik waarop verzoekster het schroot verkreeg.

Verzoekster wijst op de ongelijke behandeling door de Hoge Autoriteit van economisch en technisch identieke gevallen en verwijt haar dat zij de privaatrechtelijke rechtsbetrekkingen, en met name het daaruit voortvloeiende eigendomsrecht op het schroot, beslissende criteria acht voor de definitie van eigen omloopschroot.

Verweerster antwoordt hierop dat schroot afkomstig van gekocht staal of van eigen produktie niet als eigen omloopschroot wordt beschouwd uit hoofde van de eigendom van het staal, doch omdat er krachtens de beginselen van het vereveningsstelsel geen enkele grond bestaat ze niet als zodanig te beschouwen.

Zo wordt ook het bij het loonwalsen gevallen schroot niet belast in verband met het eigendomsrecht op het staal, doch omdat het onder bezwarende titel in het bedrijf van de loonwalser achterblijft.

Verzoekster klaagt er voorts over dat er in de bestreden beschikking met geen woord wordt gerept van de beschikking van het O.C.C.F. van 9 december 1957 waaruit zou blijken dat het zogenaamde loonwalsschroot als eigen omloopschroot van de loonswalsers vrijgesteld zou zijn van vereveningsheffing. Indien tussen hen en hun opdrachtgevers overeengekomen was dat zij het door hun werkzaamheden ontstane schroot zouden behouden, zouden de opdrachtgevers geen gebruik kunnen maken van het recht vervat in artikel 4 van de basisbeschikking 2-57. De Hoge Autoriteit heeft dan ook in strijd met deze beschikking het schroot dat bij de loonwalsingen ontstaat belast geacht en de opdrachtgevers toegestaan overeenkomstig artikel 4 van voornoemde beschikking de waarde van dit schroot af te trekken van de heffingsgrondslag. Dit zou neerkomen op het verlenen van een vrijstelling aan deze opdrachtgevers voor het litigieuze schroot hoewel zij dit niet hebben vervaardigd, noch hebben wedergebruikt, terwijl de loonwalser, die volledig aan de beide voor een vrijstelling van vereveningsheffing gestelde eisen voldoet — namelijk produktie van het schroot in zijn onderneming en wedergebruik in diezelfde onderneming — aan de heffing onderworpen blijft. Zodanig gevolg is onverenigbaar met het systeem der vereveningsheffing.

Verweerster antwoordt hierop dat de door het O.C.C.F. gegeven regeling uitsluitend gegeven werd voor het geval dat twee schrootverbruikende ondernemingen loonwalscontracten sluiten en met het doel het deze onder-

nemingen mogelijk te maken hun schrootopgaven onderling op elkaar af te stemmen.

In casu was de opdrachtgever krachtens die overeenkomsten niet tot voldoening der heffing gehouden. Daar noch Breedband, noch het N.V.W. aan het O.C.C.F. opgaven behoefden te doen, bestond er geen grond deze beschikking toe te passen.

Verzoekster repliceert dat in de onderhavige regeling niet van schrootverbruikende ondernemingen wordt gesproken en dat indien de opvatting van de Hoge Autoriteit dat er tussen verzoekster en Breedband een loonwalscontract zou bestaan, gegrond was, toepassing dezer regeling ertoe zou hebben geleid dat het litigieuze schroot van iedere bijdrage werd vrijgesteld.

Verzoekster stelt voorts dat het niet aan de ondernemingen, maar aan de Hoge Autoriteit en haar organen staat om in elk afzonderlijk geval de verplichtingen van de ondernemingen uit hoofde van de schrootverevening vast te stellen, daar men anders niet alleen de belastbaarheid maar ook de vrijstellingen van privaatrechtelijke rechtsbetrekkingen zou doen afhangen.

Verweerster merkt hiertegen op dat de door het O.C.C.F. met betrekking tot de opgave van loonwalsschroot gegeven regeling krachtens haar aard slechts op schrootverbruikende ondernemingen van toepassing kan zijn en dat de loonwalser slechts een vrijstelling zou kunnen verkrijgen wanneer de opdrachtgever afstand doet van zijn recht de overgedragen hoeveelheden op de heffingsgrondslag in mindering te brengen. Er is niets abnormaals in gelegen dat men twee aan de heffing onderworpen ondernemingen toestaat zelf te bepalen wie van hen de bijdrage zal voldoen. Essentieel is dat er geen enkele hoeveelheid aankoopschroot aan de contributie ontsnapt.

Bij repliek maakt *verzoekster* er bezwaar tegen dat verweerster bij haar antwoord heeft gesteld dat het litigieuze schroot deel uitmaakt van „het eigen omloopschroot" van Breedband.

Verweerster antwoordt hierop dat zij er zich toe heeft beperkt de tegenovergestelde opvatting van Hoogovens in twijfel te trekken; het was inderdaad denkbaar, dat Hoogovens als ondercontractant van Breedband en dus eigenlijk als loonwalser, voor die onderneming is opgetreden. Waar het hier evenwel een met koop gelijk te stellen handeling betreft, is deze vraag slechts van secundaire betekenis.

3. Het middel schending van de artikelen 3 b), c), d), 4 b) en 5 van het Verdrag

Verzoekster stelt dat de bestreden beschikking een schending inhoudt van het beginsel van de gelijke toegang tot de produktiebronnen en niet „waakt voor een zo laag mogelijke prijsstelling of het handhaven van omstandigheden die tot het vergroten en verbeteren van de produktiemogelijkheden stimuleren".

Op dit punt voert verzoekster soortgelijke argumenten als ter ondersteuning van het voorgaande middel aan.

Volgens verzoekster werkt de bestreden beschikking discriminerend door willekeurig de gevallen waarin een onderneming schroot wint bij de bearbeiding van produkten welke zij van derden koopt, anders te behandelen dan die waarin een onderneming soortgelijke produkten in loondienst bewerkt, waarbij eveneens schroot ontstaat.

De verschillen in juridisch, economisch en industrieel opzicht tussen de ondernemingen die met gekocht staal werken en die, welke staal in loondienst ontvangen, zijn niet beslissend voor de vraag van de belastbaarheid van het bij deze werkzaamheden gevallen schroot.

Indien het litigieuze schroot aan de opdrachtgever ware teruggeleverd, zou de Hoge Autoriteit het van de heffing vrijgesteld achten, zulks hoewel in zodanig geval, anders dan in casu, het wedergebruik van het gevallen schroot in een andere onderneming niet beschouwd mag worden als een maatregel van interne besparing welke vrijstelling rechtvaardigt. Hieruit blijkt dat de opvatting van de Hoge Autoriteit van discriminerende aard is.

Hetzelfde geldt voor de omstandigheid dat de Hoge Autoriteit in het zojuist gegeven voorbeeld een vrijstelling toestaat voor schroot hetwelk geen enkel wezenlijk verschil vertoont met het zogenaamde concernschroot en het krachtens een eigendomsvoorbehoud overgedragen schroot. Immers in beide gevallen wordt het schroot in twee verschillende ondernemingen geproduceerd en wedergebruikt, hetgeen dus niet beschouwd kan worden als een maatregel tot interne besparing binnen één onderneming.

Verweerster merkt op dat zij de verschillende behandeling van aan de opdrachtgever teruggegeven schroot enerzijds en het door de loonwalser wedergebruikte schroot anderzijds reeds uitvoerig heeft gerechtvaardigd bij de behandeling van het middel „schending der basisbeschikkingen".

Wanneer het concernschroot betreft, kan de walsing niet geacht worden een produktiewerkzaamheid te zijn van de tot het concern behorende staalfabriek, daar het programma voor de walswerkzaamheden door de directie van de walserij en niet door die van de staalfabriek wordt vastgesteld.

Wat het krachtens een eigendomsvoorbehoud teruggezonden schroot betreft, dit werd bij walswerkzaamheden verkregen welke ten enenmale aan de zeggenschap van de producent der „bloemen" of van de blokken zijn onttrokken. Dit rechtvaardigt de door verzoekster gewraakte verschillende behandeling van dit schroot en het aan de opdrachtgever tot loonwalsing geretourneerde schroot.

Verzoekster repliceert dat het geval van concernschroot en van het krachtens een eigendomsvoorbehoud geretourneerd schroot identiek is met dat van het naar de opdrachtgever tot loonwalsing teruggekeerd schroot; immers bij loonwalsing heeft de producent van blokken over het walsproces, waarin het schroot ontstaat, evenmin zeggenschap als in de gevallen

van verkoop van staal met eigendomsvoorbehoud over het schroot, of wanneer het concernschroot betreft. Verzoekster betoogt, dat met name in dit laatste geval het walsprogramma niet door de directie van de walserij wordt vastgesteld, maar door een instantie die de programma's van staalfabriek en walserij coördineert.

Verweerster antwoordt dat wanneer loonwalsschroot naar de opdrachtgever terugkeert, deze niet de tegenwaarde van het schroot voldoet, terwijl de onderneming die staalblokken levert krachtens een overeenkomst waarbij een eigendomsvoorbehoud ten aanzien van het schroot werd bedongen *wél* voor het retourschroot betaalt. Dit onderscheid, hetwelk krachtens de schrootverevening op zichzelf reeds een verschillende behandeling rechtvaardigt, wordt nog geaccentueerd door het feit dat bij verkoop van blokken met eigendomsvoorbehoud voor het schroot de koper van de blokken vrijblijft zijn produktie in te richten zoals hem goeddunkt, terwijl bij loonwalsingen de walswerkzaamheden bepaald worden door de inhoud van het contract.

Wat het concernschroot betreft merkt verweerster op, dat in het kader van concernbetrekkingen de vaststelling van het walsprogramma niet geschiedt door het staalbedrijf — hetgeen verzoekster niet heeft betwist — zodat iedere vergelijking met de positie van de opdrachtgever tot loonwalsing uitgesloten is;

C — *Ten aanzien van de kosten*

Op dit punt eist *verzoekster* subsidiair dat verweerster in de proceskosten zal worden veroordeeld ook wanneer het Hof de vordering tot vernietiging zou afwijzen. Immers door de Hoge Autoriteit is in de loop van de behandeling van het onderhavige geval een zo grote mate van onzekerheid geschapen, dat verzoekster in elk geval gedwongen was een uitspraak van het Hof uit te lokken om te vernemen welke van de achtereenvolgende toepassingen door de Hoge Autoriteit van de basisbeschikkingen als de juiste dient te worden aangemerkt.

Bovendien berust het thans door de Hoge Autoriteit verdedigde standpunt op argumenten welke veelal wezenlijk verschillen van die welke zij tijdens de onderhandelingen met verzoekster heeft aangevoerd.

Verweerster stelt daarentegen dat zij niet de minste twijfel omtrent haar opvattingen liet bestaan en dat zij zich steeds duidelijk heeft gericht naar de voor de vereveningsheffing gangbare begrippen en criteria, alsmede naar de gevestigde jurisprudentie van het Hof.

Bij repliek vermeldt *verzoekster* afzonderlijk de punten waarop de Hoge Autoriteit haar houding zou hebben gewijzigd.

Bij dupliek bestrijdt *verweerster* de juistheid van deze kritiek en verwijt zij verzoekster dat zij het standpunt van de Hoge Autoriteit veelal onjuist of onvolledig heeft weergegeven;

IV — De procedure

Overwegende dat de procedure het normale verloop heeft gevolgd;

dat het Hof in zijn zitting van 15 maart 1967, gelet op het rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal besloot, verzoekster uit te nodigen schriftelijk vóór 10 april 1967 te verklaren in het kader van welke commerciële verhoudingen in haar bedrijf de in dit geding bedoelde verwalsing van door derden gefabriceerde en geleverde blokken tot plakken plaatsvindt.

dat deze inlichtingen werden verstrekt;

dat partijen ter terechtzitting van 18 april 1967 in hun pleidooien werden gehoord;

dat de Advocaat-Generaal op 2 mei 1967 conclusie heeft genomen;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT

A — Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Overwegende dat de ontvankelijkheid van het beroep door verweerster niet wordt betwist, noch aanleiding geeft tot bezwaren ambtshalve;

dat het beroep dus ontvankelijk is;

B — Ten aanzien van de hoofdzaak

1. *Betreffende het middel van schending van bijzondere vormvoorschriften*

Overwegende dat verweerster volhoudt dat de bestreden beschikking niet genoegzaam is gemotiveerd;

dat deze beschikking met name slechts zeer oppervlakkig ingaat op de concrete omstandigheden in het bedrijf van verzoekster en niet dan in algemene termen melding maakt van de overeenkomsten gesloten tussen Breedband of het Nederlands Verkoopkantoor voor Walserijprodukten en de opdrachtgevers tot loonwalsing;

dat zij trouwens nalaat nauwkeurig aan te geven op grond van welke contractuele bepalingen de beweerde eigendomsoverdracht van het omstreden schroot aan verzoekster zou hebben plaatsgehad;

dat zij ten slotte niet zou duidelijk maken waarom een discriminerende werking ten aanzien van verzoekster is uitgesloten;

Overwegende dat in de door verweerster gevolgde gedachtengang een nauwkeurige bepaling en waardering van de rechtsbetrekkingen van Hoogovens tot Breedband en het Nederlands Verkoopkantoor voor Walserijprodukten casu quo tot de opdrachtgevers tot de loonwalsing, overbodig zijn om aan het omstreden schroot zijn in het stelsel der verevening passende hoedanigheid te geven;

dat het, daargelaten het onderzoek, in hoeverre de opvatting van de Hoge Autoriteit op goede gronden berust, bij deze zienswijze niet nodig was om de aard, het doel en de inhoud van de bewuste overeenkomsten nader aan te geven;

Overwegende dat de bestreden beschikking niet nauwkeurig aangeeft krachtens welke titel verzoekster de eigendom van het schroot zou hebben verkregen;

dat deze onduidelijkheid echter verklaarbaar wordt tegen de achtergrond van de door de Hoge Autoriteit verdedigde rechtsopvatting welke erop neerkomt, dat, zodra eenmaal vaststaat dat de verwerving onder bezwarende titel geschiedde, elke betekenis kan worden ontzegd aan de aard der rechtsbetrekkingen op grond waarvan die verwerving heeft plaatsgehad;

Overwegende ten slotte dat de beschikking, ten einde de afwezigheid van discriminerende werking te staven, heeft gesteld dat de positie van een staalbedrijf, wanneer het loonwalserij uitvoert, in juridisch, economisch en technisch opzicht verschilt van die ener onderneming, welke voor eigen rekening haar toebehorende blokken verwalst;

dat deze rechtvaardiging weliswaar niet uitputtend is, maar toch de wezenlijke elementen der gedachtengang van de Hoge Autoriteit weergeeft op een wijze, die zowel het Hof als de belanghebbenden in de gelegenheid stelt te beoordelen of de voorschriften juist zijn toegepast;

dat derhalve de door verzoekster tegen de motivering der bestreden beschikking aangevoerde grieven niet gegrond zijn;

2. *Betreffende de grief van schending van basisbeschikkingen*

Overwegende dat verzoekster tegen de bestreden beschikking het middel inroept van schending der basisbeschikkingen van het vereveningsstelsel;

dat zij tot staving van dit middel met name opmerkt, dat het hierbedoelde schroot door haar in haar eigen werkplaatsen is geproduceerd en stelt, dat het haar naar Nederlands recht vanaf het ogenblik van produktie heeft toebehoord en, in het kader van de door de Hoge Autoriteit vermelde contractuele betrekkingen, geen voorwerp is geweest van enigerlei tegenprestatie harerzijds;

Overwegende dat de vrijstelling van de vereveningsheffing op binnen de Gemeenschap verbruikt schroot een uitzondering vormt op het stelsel der verplichte verevening en dat derhalve het begrip eigen omloopschroot in strikte zin moet worden uitgelegd;

dat deze begripsomschrijving niet in tegenspraak mag geraken met de eis ener uniforme toepassing van het vereveningsstelsel in de gehele Gemeenschap;

dat derhalve deze begripsomschrijving zich niet nauw kan aansluiten bij de rechtsbegrippen van het nationale recht, hetwelk de civielrechtelijke betrekkingen van de schrootverbruikende ondernemingen beheerst;

dat immers eventuele onderlinge verschillen in het nationaal recht van de Lid-Staten een uniforme toepassing van de gemeenschapsvoorschriften over de gehele gemeenschappelijke markt onmogelijk zouden kunnen maken;

dat de toepassing van het vereveningsstelsel en van de daarin aanvaarde gemeenschappelijke rechtsbegrippen ter vermijding van zodanig gevaar dan ook niet aanknoopt bij de begrippen van koop en eigendom, maar in hoofdzaak uitgaat van de verwerving van schroot onder bezwarende titel;

dat, aldus bezien, de definitie van het eigen omloopschroot a contrario moet worden afgeleid uit het ruimere begrip aankoopschroot;

dat intussen, zulk een slechts negatief, zij het uniform, begrip niet zou beantwoorden aan andere eveneens fundamentele eisen van het vereveningsstelsel;

dat dit stelsel immers allereerst moet verhinderen, dat op grond van zuiver formele maatstaven ten onrechte schroot aan de vereveningsheffing zou worden onttrokken;

dat overigens eveneens dient te worden vermeden, dat door het verlenen van bepaalde vrijstellingen de mededingingsvoorwaarden binnen de gemeenschappelijke markt zouden worden vervalst;

dat dit laatste het geval zou zijn indien voormelde begripsbepaling ertoe zou leiden dat bepaalde ondernemingen worden bevoordeeld ten opzichte van andere ondernemingen, die zich met betrekking tot het voortbrengen en het verbruik van schroot, en derhalve in de organisatie van hun produktie, in vergelijkbare omstandigheden bevinden;

dat het eigen omloopschroot dient te worden omschreven door aan het negatieve criterium van het ontbreken ener verwerving onder bezwarende titel een positief criterium van economische aard toe te voegen, dat wordt ontleend aan de inrichting van de schrootverbruikende onderneming;

dat volgens dit criterium schroot slechts als eigen omloopschroot beschouwd kan worden wanneer het opnieuw wordt verwerkt, hetzij door de onderneming die het heeft geproduceerd, hetzij door de onderneming voor wier rekening de werkzaamheden, waardoor het is voortgebracht, zijn verricht;

Overwegende dat het in het onderhavige geval vaststaat dat de opdrachtgevers tot loonverwalsing met Breedband of het Nederlands Verkoopkantoor voor Walserijprodukten waren overeengekomen, dat het bij de uitvoering van deze overeenkomsten afvallende schroot door Breedband of het Nederlands Verkoopkantoor voor Walserijprodukten zou worden overgenomen tegen de in Nederland gangbare schrootprijs;

dat derhalve het recht om over het schroot te beschikken afhankelijk is gemaakt van de daarvoor staande betaling en dat de opdrachtgevers de voor dit schroot overeengekomen prijs hebben ontvangen;

dat trouwens uit door verweerster tijdens de mondelinge behandeling verschafte en door verzoekster niet bestreden inlichtingen blijkt, dat de opdrachtgevers tot verwalsing de hoeveelheden schroot, die thans in geding zijn, als aan derden afgestaan schroot in mindering hebben gebracht op de grondslag voor hun bijdrage;

dat zo al aangenomen zou worden dat de tussen verzoekster en Breedband plaatsgehad hebbende crediteringen ten aanzien van het omstreden schroot niet geëigend zijn om zekere betaling van Hoogovens aan Breedband te bewijzen, toch uit door verzoekster verschafte verklaringen over haar maatschapsverhouding met de N.V. Breedband volgt, dat Hoogovens althans indirect gehouden was een gedeelte van de vergoeding te dragen welke voor het afgevallen schroot aan de opdrachtgevers was verschuldigd;

dat dientengevolge in het onderhavige geval niet is voldaan aan het negatieve criterium van de afwezigheid ener verwerving van het schroot onder bezwarende titel;

Overwegende dat dit schroot daarenboven het afval vormt van een verwalsing welke verzoekster voor rekening van andere ondernemingen heeft uitgevoerd;

dat, indien bedoeld schroot door de opdrachtgever wordt gebruikt, het krachtens de hierboven weergegeven maatstaven als zijn eigen omloopschroot van de verevening zou zijn vrijgesteld;

dat dit schroot derhalve, indien het door de walser wordt ingezet, niet tevens als diens eigen omloopschroot kan worden aangemerkt;

dat deze gevolgtrekking steun vindt in de overweging dat de voortbrenging van dit schroot, ook al heeft zij plaatsgevonden in de werkplaatsen van verzoekster, deel uitmaakt van een produktie welke economisch afhangt van de opdrachtgever en derhalve moet worden onderscheiden van het proces van staalwinning uit schroot dat in het raam van de eigen produktieactiviteit van verzoekster is opgekomen;

dat weliswaar de, door de O.C.C.F. op 9 december 1957 ten aanzien van de toepassing der verevening op uit verwalsing opgekomen schroot, gegeven regels tot misverstand aanleiding kunnen geven;

dat de ter zake verantwoordelijke diensten van de Hoge Autoriteit intussen steeds een interpretatie hebben voorgestaan welke van die van Hoogovens verschilt;

dat een uitleg als verdedigd door verzoekster bepaaldelijk tot de gevolgtrekking zou moeten leiden dat het rondschrijven van de O.C.C.F. in tegenspraak is met de basisbeschikkingen van het vereveningsstelsel;

dat, wat daarvan ook zij, de bovenvermelde door de O.C.C.F. uitgevaardigde regels geen inbreuk kunnen maken op de beginselen en maatstaven welke rechtstreeks uit de basisbeschikkingen voortvloeien;

dat verzoekster dan ook ten onrechte beweert dat een niet-erkenning van het bewuste schroot als eigen omloopschroot in tegenspraak zou zijn met de algemene basisbeschikkingen van het vereveningsstelsel;

3. *Betreffende de grief van discriminatie*

Overwegende dat verzoekster tegen de bestreden beschikking aanvoert dat zij een discriminerende werking zou hebben;

dat verzoekster zou zijn achtergesteld zowel bij ondernemingen welke aangekocht staal verwalsen als bij opdrachtgevers, die vrijstelling genieten voor retourschroot;

Overwegende dat het verbruik van schroot door de eigenaar van het staal, waaruit het in de loop van voortbrengingswerkzaamheden hetzij in de eigen onderneming, hetzij voor zijn rekening is voortgekomen, zowel in rechte als economisch duidelijk is onderscheiden van het verbruik van het omstreden schroot door verzoekster;

dat immers de beide eerstgenoemde soorten schroot als zodanig geen voorwerp van een verkrijging onder bezwarende titel zijn geweest;

dat dit schroot bovendien steeds is gebleven binnen het kader van de door de eigenaar van het staal georganiseerde produktieactiviteit, onverschillig of deze activiteit, technisch bezien, rechtstreeks dan wel met behulp van voor zijn rekening werkzame derden heeft plaatsgehad;

dat deze verschillen geëigend zijn om een objectieve grond te verschaffen voor de verschillende behandeling welke beide eerstgenoemde soorten schroot enerzijds en het omstreden schroot anderzijds in het kader van het vereveningsmechanisme hebben ondergaan;

dat de grief van discriminatie derhalve niet gegrond is;

C — Betreffende de kosten

Overwegende dat verzoekster geheel in het ongelijk is gesteld;

dat ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het reglement voor de procesvoering de in het ongelijk gestelde partij in de kosten wordt verwezen;

Overwegende dat verzoekster evenwel ongeacht de uitslag van het geding veroordeling van verweerster in de kosten heeft gevorderd, op grond dat de Hoge Autoriteit onzekerheid zou hebben geschapen met betrekking tot de rechtstoestand van het onderhavige schroot;

Overwegende dat de bewoordingen van de op 9 december 1957 door de O.C.C.F. uitgevaardigde regels aanleiding kunnen geven tot misverstand;

dat het Hof ingevolge artikel 69, paragraaf 3, eerste alinea, van het reglement voor de procesvoering om buitengewone redenen totale of partiële compensatie van de kosten kan bevelen;

dat er in het onderhavige geval aanleiding is de kosten van partijen gedeeltelijk te compenseren;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord partijen in hun pleidooien;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;

Gelet op de artikelen 3, 4, 5, 15, 33 en 53 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal;

Gelet op de beschikkingen van de Hoge Autoriteit betreffende het vereveningsmechanisme voor schroot;

Gelet op het Protocol van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen en met name op artikel 69, paragrafen 2 en 3;

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende,

1. Verwerpt het beroep 26-66 als ongegrond;
2. Verstaat dat verzoekster twee derde van de op het geding gevallen kosten zal betalen, blijvende een derde ten laste van verweerster;
3. Wijst af het meer of anders gevorderde.

Aldus gewezen en ondertekend te Luxemburg op veertien juni negentienhonderdzevenenzestig.

Hammes Trabucchi Monaco

Delvaux Donner Lecourt Strauß

Uitgesproken ter openbare zitting gehouden te Luxemburg op veertien juni negentienhonderdzevenenzestig.

De Griffier,
A. Van Houtte

De President,
Ch. L. Hammes

Conclusie van de Advocaat-Generaal K. Roemer van 2 mei 1967 [1]

Mijnheer de President, mijne heren Rechters,

De vennootschap Hoogovens, Uw Hof reeds uit talrijke processen bekend, heeft andermaal een beroep ingesteld tot nietigverklaring van een door de Hoge Autoriteit krachtens de schrootverevening tot haar gerichte beschikking.

1 — Vertaald uit het Duits.